

Utrechtse hoogleraar bindt strijd aan met Europese belastingontduikers

maandag 5 december 2016 - 16:46

[Emiel van Dongen](#) [1]

[Nieuws](#) [2]

[\(Home\) Middenbalk](#) [3]

[\(Onderzoek\) Hot item](#) [4]

Het grootste Europese onderzoek naar belastingontduiking ooit is begonnen. Het wordt geleid door Brigitte Unger van de Utrecht School of Economics. Haar multidisciplinaire team gaat helpen de Europese schatkisten te vullen met misgelopen belastinggeld.

Honderden miljarden euro's. Zoveel belastinggeld lopen de EU-landen jaarlijks mis door belastingfraude en ?ontwijking. Dat is de schatting van [Brigitte Unger](#) [5] (1955), die de leiding heeft over het [net gestarte onderzoeksproject Coffers](#) [6]. Met een budget van 5 miljoen euro is dit het grootste onderzoek naar fiscaal misbruik dat ooit is gehouden in de Europese Unie (EU). ?Het onderzoek moet in kaart brengen hoe groot de belastingfraude in de EU-landen precies is. Daarnaast gaan we uitzoeken of de nieuwe Europese belastingregelgeving effectief is en hoe Europa kan komen tot een rechtvaardig belastingstelsel,? aldus de hoogleraar Economie van de Publieke Sector.

De indirecte aanleiding van het onderzoek is de economische crisis, waardoor EU-landen meer oog kregen voor het ?fiscaal lekken? van miljarden euro's aan belastinggeld. Unger: ?Ons onderzoek gaat zowel over constructies die criminelen gebruiken om hun geld wit te wassen als over bedrijven die mazen in de wet zoeken.? De [Panama Papers](#) [7] en de lopende zaken wegens belastingontwijking tegen bijvoorbeeld Apple en Google geven de onderzoekers al een aardig inkijkje. Unger: ?Vaak gaat het om zaken die zich uitstrekken over verschillende landen. De EU-landen hebben dus belang bij gezamenlijke opsporing en wetgeving.?

Ungers onderzoeksteam van de [Utrecht School of Economics](#) [8] (USE) voert het onderzoek uit samen met acht internationale partners, waaronder Copenhagen Business School en de gerenommeerde denktank [Tax Justice Network](#). [9] Unger stelde het onderzoeksvoorstel op samen met haar collega [Joras Ferwerda](#) [10]. Met de toekenning passeerden ze concurrerende voorstellen van bijvoorbeeld The University of Oxford. Unger: ?Ik denk dat de keuze enerzijds op ons onderzoeksvoorstel is gevallen omdat wij zo'n sterke en subtiele combinatie hebben van internationale partners, anderzijds omdat de USE een zeer multidisciplinaire aanpak heeft.?

Ungers team bestaat uit leden die allemaal titels hebben in twee verschillende disciplines. Dat was een heel bewuste keuze. Unger: ?Stel bijvoorbeeld dat er nieuwe wetgeving komt, die bepaalt dat banken automatisch moeten melden wanneer iemand een buitenlandse bankrekening heeft. Dan is het handig als mijn jurist alle rechtsregels goed kent. De econoom van het team kan het effect van de wet onderzoeken. De politicoloog kan de nieuwe wet duiden ten opzichte van het verleden. En mijn ICT'er kan de links tussen bedrijfsnetwerken in kaart brengen. Alleen zo krijg je een breed beeld van de werkelijkheid, een *real world perspective*.?

Het onderzoeksgeld voor Coffers (oftewel ?schatkist?, acroniem voor ?combatting fiscal fraud and empowering regulators?) komt van [Horizon 2020](#) [11], het giga-onderzoeksproject van de Europese Commissie om onderzoek en innovatie te stimuleren. Unger: ?Binnen Horizon ligt de nadruk sterk op de maatschappelijke impact van het onderzoek. Dat is voor mij ook altijd leidinggevend.? Na drie jaar moeten Unger c.s. een advies klaar hebben liggen, dat nationale overheden en de EU instrueert hoe ze de regels dusdanig kunnen aan- en toepassen dat er minder fiscaal misbruik plaatsvindt.

De meer praktische kennis die wordt opgedaan, gaan de onderzoekers via een summer school in Kopenhagen delen met ambtenaren van Europese overheden en studenten. Mogelijk wordt deze module herhaald in Utrecht.

Volgens Unger wordt de reputatie van Nederland opgepoetst, aangezien een Utrechts team het internationale onderzoek leidt. Unger: ?Nederland wordt ervan verdacht dat het grote gelden van bedrijven met trustkantoren doorsluist. Het is goed dat Nederland nu laat zien dat het fiscaal misbruik serieus aanpakt en onderzoekt.?

Voor de 61-jarige Oostenrijkse is het driejarige onderzoek de bekroning op haar loopbaan. In een dubbelinterview samen met Ferwerda [vertelde ze eerder](#) [12] dat ze nog maar twee wensen heeft op carrièrevlak: een groot onderzoeksproject naar belastingontduiking binnenhalen en de Nobelprijs winnen. Vindt het volgende DUB-interview plaats omdat ze de Nobelprijs heeft gewonnen? Unger: ?Nee, dat wordt hem niet. Dat heb ik uitgesteld naar een volgend leven, ha, ha.?

[Brigitte Unger](#) [13]

Source URL: <http://www.dub.uu.nl/artikel/nieuws/utrechtse-hoogleraar-bindt-strijd-europese-belastingontduikers.html>

Links

[1] <http://www.dub.uu.nl/gebruiker/emiel-dongen>

[2] <http://www.dub.uu.nl/artikel/nieuws>

[3] <http://www.dub.uu.nl/tabs/home-middenbalk>

[4] <http://www.dub.uu.nl/tabs/onderzoek/onderzoek-hot-item>

[5] <http://www.uu.nl/medewerkers/BUnger/0>

[6] <http://www.uu.nl/nieuws/utrechtse-economen-leiden-groot-onderzoeksproject-voor-rechtvaardig-belastingsysteem>

[7] https://nl.wikipedia.org/wiki/Panama_Papers

[8] <http://www.uu.nl/organisatie/utrecht-university-school-of-economics-use>

- [9] <http://www.taxjustice.net/>
- [10] <http://www.uu.nl/medewerkers/JFerwerda/0>
- [11] <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/horizon-2020>
- [12] <http://www.dub.uu.nl/artikel/achtergrond/hoogleraar-kiest-zelf-haar-opvolger-witwasonderzoek.html>
- [13] <http://www.dub.uu.nl/trefwoord/brigitte-unger>